

สรุปและข้อสังเกตจากการศึกษา

การศึกษาถึงผลกระทบ และขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสำเร็จภายหลังการเปิดเสรีโควตาส่งทอ โดยใช้สถิติการนำเข้า การส่งออก และใช้ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทย จีน เกาหลีใต้ และอินโดนีเซีย แต่จากข้อจำกัดที่ของค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) ไม่สามารถสะท้อนขีดความสามารถในการแข่งขันออกมาได้อย่างถูกต้องในตลาดที่มีการบิดเบือน เช่น ตลาดสิ่งทอ จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลในส่วนปัจจัยการผลิตภายในอุตสาหกรรมมาเป็นเครื่องมือที่ใช้ทำการวิเคราะห์ร่วมด้วย

โดยทำการศึกษาตั้งแต่เดือน มกราคม ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2548 เป็นช่วง 6 เดือนแรกของการยกเลิกโควตาส่งทอในตลาดโลก พบว่าการส่งออกและนำเข้าสิ่งทอในประเทศไทยไม่พบการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าให้สังเกตเห็น รวมถึงการวิเคราะห์ในค่า RCA ของประเทศไทย เกาหลีใต้ จีนและอินโดนีเซีย ที่ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นจนเห็นได้ชัด สาเหตุที่ไม่พบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาเป็นช่วงระยะเริ่มต้นของการปรับตัวของอุตสาหกรรม ทั้งผู้นำเข้าและผู้ส่งออกยังไม่รู้ทิศทางตลาดที่แน่นอนประกอบกับ Supplier ในต่างประเทศไม่สามารถคาดการณ์นโยบายการจำกัดโควตาส่งทอจีนของประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ทำให้ผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่ชัดเจนจนส่งผลได้ชัด และจากผลของการจำกัดโควตาส่งทอจีนของประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปที่ประกาศใช้ในเดือนกันยายน ปี2548 ทำให้การส่งออกสิ่งทอจีนต้องหยุดชะงักลง และทำให้การค้าสิ่งทอมีการบิดเบือนในการแข่งขันอีกครั้ง การใช้เครื่องมือ RCA ในการวัดขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอจึงไม่เหมาะสมนัก รวมทั้งระยะในการปรับตัวของอุตสาหกรรมสิ่งทอจะเพิ่มขึ้นต่อไปอีก 6 เดือนถึง 1 ปี ดังนั้นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาถึงผลกระทบของการยกเลิกโควตาส่งทอ อาจจะต้องใช้เวลา 2-3 ปี ข้างหน้า จึงจะสามารถเห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นได้

จากต้นทุนการผลิตพบว่าต้นทุนด้านสีและเคมีเป็นต้นทุนที่มีมูลค่าสูงที่สุด แต่จากการศึกษาลับพบว่าต้นทุนเหล่านี้ไม่มีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขัน เนื่องจาก

ตลาดเคมีและสีในระดับนานาชาติ มีบริษัทผู้ผลิตรายใหญ่อยู่เพียง 3-5 บริษัท ทำให้ราคาซื้อขายในแต่ละประเทศจะถูกกำหนดจากบริษัทแม่ ที่ทำให้มีความแตกต่างในราคาไม่เกิน 1-2 \$US ดังนั้นต้นทุนของสีและสารเคมีในแต่ละประเทศจึงมีต้นทุนที่ไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสำเร็จมากที่สุดคือเทคโนโลยีการผลิต ซึ่งประเทศใดมีเทคโนโลยีการผลิตที่เหนือกว่าจะมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงกว่า จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าในช่วง 6 เดือนหลังการยกเลิกโควตาส่งออกสิ่งทอในตลาดโลกถูกผลกระทบจากการส่งออกสิ่งทอของจีน ดังนั้น การจะดำรงขีดความสามารถในอุตสาหกรรมสิ่งทอนั้นควรจะต้องทำการพัฒนาสินค้าสิ่งทอเพื่อจะสามารถแข่งขันกับประเทศจีนให้ได้ ซึ่งพบว่าโรงงานฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสำเร็จในประเทศไทย สามารถแยกโรงงานได้ 2 ประเภท คือ โรงงานที่มีการพัฒนาเครื่องจักรอย่างต่อเนื่องกับโรงงานที่ไม่พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต ซึ่งผลกระทบต่อโรงงานทั้งสองนั้นแตกต่างกัน โดยพบว่าในโรงงานที่มีการพัฒนาเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิตจะมีความสามารถในการแข่งขันและมีการขยายกำลังการผลิตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการขยายการผลิตเพื่อการส่งออกอันจะแสดงให้เห็นถึงขีดความสามารถในการแข่งขันของโรงงาน ซึ่งจะแตกต่างกับโรงงานที่ไม่พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต พบว่าหลังจากปี 2540 โรงงานเหล่านั้นมีการปิดกิจการลงและส่วนที่เหลือก็ทยอยปิดตัวลงมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งโรงงานฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสำเร็จในประเทศไทยที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตมาตลอดในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา สามารถผลิตผ้าที่มีคุณภาพสูงได้ และส่งออกไปในตลาดโลกได้

แต่จากการคุ้มครองของรัฐต่ออุตสาหกรรมเคมีซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตและการคุ้มครองที่ให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอทุกชนิด ตั้งแต่ด้าย ผ้าผืน และเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นผลให้ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสำเร็จสูง สิ่งนี้ทำให้ลดความสามารถในการแข่งขันในการผลิตผ้าย้อมและด้ายย้อมลง และลดแรงจูงใจในการที่จะพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตของอุตสาหกรรม ทำให้มีการผลิตผ้าย้อมและด้ายย้อมเพื่อป้อนตลาดภายในประเทศที่ได้รับการคุ้มครองในระดับสูงเท่านั้น ทั้งนี้เพราะอุตสาหกรรมด้ายและผ้าผืนได้รับการคุ้มครองจากอัตราอากรขาเข้าในระดับสูง จึงทำให้อุตสาหกรรมฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสำเร็จมีการพัฒนาน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ทั้งนี้เพราะขาดแรงจูงใจในการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต ทำให้แรงงานและช่างผู้ชำนาญการในอุตสาหกรรมนี้ขาดประสบการณ์และทักษะในการฟอกย้อม ซึ่งทักษะเหล่านี้จะต้องใช้เวลาในการพัฒนา นอกจากนี้การลงทุนในอุตสาหกรรมนี้ต้องใช้เงินลงทุนสูง ทั้งในส่วน

ของเครื่องจักร เครื่องมือ และการกำจัดน้ำเสียที่เกิดจากอุตสาหกรรม จึงทำให้การพัฒนา เพื่อที่จะให้ทันกับความต้องการเป็นไปได้อ่อนช้า

ดังนั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสำเร็จควรจะมุ่งเน้นในการ พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้สูงขึ้น และมุ่งเน้นการสร้างระบบวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ในโรงงานเพื่อทำให้การพัฒนาเทคโนโลยีมีความยั่งยืนต่อไป

ชำนาญ หอสมุด